

Sygn. akt II ZK 26/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

SSN Paweł Wojciechowski

Protokolant Marta Brzezińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby

Radców Prawnych radcy prawnego Dariusza Drozdowskiego,

w sprawie radcy prawnego T. B.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na rozprawie w dniu 24

stycznia 2023 r., kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 6 maja 2021 r., sygn. akt WO 205/20,

uchyla zaskarżone orzeczenie w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach 3, 4, 5 i w tej części przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Pismem z 20 marca 2020 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych wniósł o ukaranie radcy prawnego T. B. obwinionego o to, że:

1) w okresie od 27 kwietnia 2015 r. do 11 sierpnia 2017 r. w M. i B., działając umyślnie, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu oraz przy wykorzystaniu takiej samej sposobności naruszył obowiązek dbałości o godność zawodu radcy prawnego, co mogło zdyskredytować go w opinii publicznej i podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego w ten sposób, że będąc jako dzierżawca uczestnikiem postępowania egzekucyjnego z nieruchomości objętych księgami wieczystymi o nr: [...], [...], [...] [...], [...], [...] prowadzonego przez Komornika Sądowego Sądu Rejonowego w M. (obecnie B.) J. S. przeciwko wydzierżawiającym G. L. i B. L., sygn. akt KM 1398/13, wykorzystywał przysługujące mu uprawnienia niezgodnie z ich funkcją i przeznaczeniem w celu opóźnienia egzekucji, czym działał na szkodę wierzyciela G. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (następcy prawnego wnioskodawcy Banku SA) w tym:

- w dniu 27.04.2015 r. w M. wniósł pozbawioną podstaw faktycznych skargę na opis i oszacowanie nieruchomości do Sądu Rejonowego w Mrągowie (obecnie Biskupcu), sygn. akt VCo 442/14;
- w dniu 17.09.2015 r. w B. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 25.08.2015 r., sygn. akt I Co 59/15, celowo nie uiszczając stosownej opłaty sądowej w wysokości 30 zł;
- w dniu 5.10.2015 r. w B. w sprawie o sygn. akt I Co 59/15 złożył wniosek o częściowe zwolnienie od kosztów sądowych, tj. uiszczenia opłaty sądowej od zażalenia w wysokości 30 zł, celowo nie składając oświadczenia o stanie majątkowym i rodzinnym, koniecznego do rozpoznania tego wniosku;
- w dniu 4.01.2016 r. w B. wniósł zażalenie z dnia 28.12.2015 r. na postanowienie Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 15.12.2015 r., sygn. akt I Co 59/15, celowo nie uiszczając stosownej opłaty sądowej w wysokości 30 zł;
- w dniu 27.04.2016 r. w B. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 1.04.2016 r., sygn. akt I Co 59/15, celowo nie uiszczając stosownej opłaty sądowej w wysokości 30 zł;
- w dniu 12.08.2016 r. w B. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 20.07.2016 r., sygn. akt I Co 59/15, celowo nie uiszczając stosownej opłaty sądowej w wysokości 30 zł;

- w dniu 5.09.2016 r. w B. w sprawie o sygn. akt I Co 59/15 złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości, celowo nie składając oświadczenia o stanie majątkowym i rodzinnym, koniecznego do rozpoznania tego wniosku;

- 11.08.2017 r. w B. w sprawie o sygn. akt I Co 59/15 złożył wniosek o częściowe zwolnienie od kosztów sądowych tj. uiszczenia opłaty sądowej od zażalenia w wysokości 30 zł, celowo nie składając oświadczenia o stanie majątkowym i rodzinnym, koniecznego do rozpoznania tego wniosku,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020 poz. 75) w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr [...] Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 12 k.k.;

2) w okresie od sierpnia 2014 r. do grudnia 2019 r. w B. działając umyślnie, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu oraz przy wykorzystaniu takiej samej sposobności naruszył obowiązek dbałości o godność zawodu radcy prawnego, co mogło zdyskredytować go w opinii publicznej i podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego w ten sposób, że będąc jako dzierżawca zobowiązanym do zapłaty czynszu dzierżawnego w wysokości 130.588 zł rocznie na rzecz wydzierżawiających G. L. i B. L. z tytułu umowy dzierżawy nieruchomości objętych księgami wieczystymi o nr: [...], [...], [...], [...], [...], [...], zawartej w dniu 29.02.2012 r., nie zapłacił tej kwoty na rzecz wierzycieli, a nadto odmówił zapłaty zajętej wierzytelności na wezwanie Komornika Sądowego Sądu Rejonowego w Biskupcu J. S. z dnia 17.09.2018 r. do realizacji zajęcia wierzytelności z dnia 24.07.2014 r. w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przeciwko G. L. i B. L., sygn. akt KM 1398/13, zmierzając do udaremnienia egzekucji,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020 poz. 75) w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr [...] Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 12 k.k.

Orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu z 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt OSD 26/20, obwiniony r. pr. T. B. został uznany winnym popełnienia zarzucanego mu czynu, opisanego w pkt 1 wniosku o ukaranie, który Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zakwalifikował jako przewinienie dyscyplinarne z 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020 poz. 75) w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za co, na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 70¹ ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę pieniężną w wysokości 6.000,00 zł.

W punkcie drugim orzeczenia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał r. pr. T. B., za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, opisanego w pkt 2 wniosku o ukaranie, który zakwalifikował jako przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020 poz. 75) w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 70¹ ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę pieniężną w wysokości 4.000,00 zł.

Sąd Dyscyplinarny I instancji, na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę łączną 10.000,00 zł. Zryczałtowanymi kosztami postępowania obciążył radcę prawnego T. B..

Pismem z dnia 28 października 2020 r obrońca obwinionego złożył odwołanie od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt OSD 26/20, wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie obwinionego od zarzucanych mu czynów. Ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie na rzecz obwinionego zwrotu poniesionych przez niego kosztów obrony za obydwie instancje według norm prawem przepisanych. Skarżący zarzucił przedmiotowemu orzeczeniu, w szczególności:

1. Naruszenie przepisów postępowania mogących mieć wpływ na treść orzeczenia, a to:
 - a) art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. - poprzez wydanie orzeczenia skazującego bez dowodów co najmniej

uprawdopodobniających fakt zawinienia oraz poprzez naruszenie podstawowych zasad procesowych określających regułę dowodzenia winy i zastąpienie ich przez domniemanie winy obwinionego;

b) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji dowolnej oceny dowodów z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego;

c) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zakresie czynu nr 1 poprzez brak wskazania z jakich przyczyn przy ustaleniu stanu faktycznego sprawy, jak również jego oceny, Sąd I instancji nie przyznał waloru wiarygodności wyjaśnieniom obwinionego;

d) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez brak rozważenia całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz wszystkich faktów wynikających z przeprowadzonych dowodów w postępowaniu, a mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, przy jednoczesnym oparciu rozstrzygnięcia na okolicznościach nieudowodnionych, a w konsekwencji wyprowadzenie z materiału dowodowego, wniosków z nich niewynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym;

e) art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez oparcie rozstrzygnięcia w zakresie czynów objętych wnioskiem o ukaranie na wybiórczo dobranych dowodach lub ich fragmentach, bez uwzględnienia przy ich ocenie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy i bez pogłębionego wyjaśnienia przyczyn dokonania takiej oceny, co stanowi uchybienie regułom prawidłowego, logicznego, rozumowania oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego;

f) art. 5 § 1 i 2 k.p.k., 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez bezpodstawną odmowę wiarygodności stanowisku obwinionego o przyczynach odmowy zapłaty czynszu dzierżawy, jak również przerzucenie na niego ciężaru dowodu wykazania braku zawinionego popełnienia zarzucanych mu czynów;

g) art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez oparcie rozstrzygnięcia w zakresie czynów objętych wnioskiem o ukaranie na wybiórczo dobranych dowodach lub ich fragmentach, bez uwzględnienia przy ich ocenie

całokształtu okoliczności ujawnionych w toku postępowania a związanych z sytuacją konfliktu pomiędzy pokrzywdzoną i obwinionym;

h) art. 4 i 5 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny okoliczności przemawiających na korzyść obwinionego, naruszenie zasady domniemania niewinności oraz zasady *in dubio pro reo*, jak również całkowite pominięcie jako dowodu złożonych przez obwinionego w toku postępowania wyjaśnień;

i) art. 424 § 1 k.p.k., polegające na niedostatecznym zawarciu ustaleń i wyjaśnieniu podstawy orzeczenia w zakresie wskazania konkretnego materiału dowodowego; braku wskazania w uzasadnieniu orzeczenia na jakich dowodach oparł się Sąd wydając orzeczenie; stanowiące konsekwencję ww. naruszeń przepisów procedury oraz mające wpływ na wynik rozstrzygnięcia sprawy, błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych orzeczeniem z 6 maja 2021 r. o sygn. akt WO-205/20, zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że uniewinnił obwinionego od popełnienia czynu przypisanego obwinionemu w pkt 1 orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP we Wrocławiu z 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt OSD 26/20; uchylił pkt 3 zaskarżonego orzeczenia zaś w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy oraz zasądził od obwinionego na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych oraz na rzecz pokrzywdzonej koszty postępowania odwoławczego.

Orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z 6 maja 2021 r. o sygn. akt WO-205/20, zaskarżył w części, tj. w zakresie w jakim Sąd II instancji utrzymał w mocy orzeczenie Sądu I instancji oraz orzekł o kosztach postępowania odwoławczego - w zakresie pkt. 3, 4, 5, obrońca obwinionego - adwokat K. P., formułując w złożonej kasacji zarzuty:

1. rażące naruszenie prawa poprzez naruszenie przepisów postępowania stosowanych odpowiednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych w postępowaniu dyscyplinarnym radców prawnych, a to:

a) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.- poprzez nierozważenie w sposób należyty następujących zarzutów i wniosków podniesionych w odwołaniu obrońcy ukaranego:

I. zarzutu naruszenia przepisów postępowania - art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez brak rozważenia przez Sąd I instancji całokształtu materiału dowodowego, a w konsekwencji wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z nich nie wynikających w zakresie czynu nr 2 poprzez:

- pominięcie, że G. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty nie poniósł żadnej szkody na skutek działań podejmowanych przez skazanego w postępowaniu KM 1398/13 jak również, że skazany nie miał obowiązku zapłaty zajętego czynszu Komornikowi w postępowaniu KM 1398/13, z uwagi na jego umorzenie na skutek dokonanej w grudniu 2015 r. cesji wierzytelności,

- pominięcie, iż zarówno wydzierżawiający – G. i B. L., zarządcy dzierżawionej nieruchomości, jak również pokrzywdzona do dnia złożenia niniejszego pisma (przez okres kilku lat) nie podjęli żadnych działań windykacyjnych przeciwko skazanemu mających na celu uzyskanie zaspokojenia rzekomo bezspornego roszczenia o zapłatę czynszu dzierżawy, w szczególności nie zainicjowali postępowania sądowego lub egzekucyjnego przeciwko Skazanemu, nie wzywali Skazanego do zapłaty, wręcz przeciwnie pokrzywdzona zainicjowała postępowanie o ubezszkudzenie wobec niej umowy dzierżawy, co uprawdopodobnia stanowisko Skazanego o nieistnieniu przedmiotowego roszczenia, albowiem uzasadnienie uznania ww. zarzutów za niezasadne sprowadza się bowiem wyłącznie do lakonicznego stwierdzenia, iż „drugie ze sprzecznych z etyką działań Skazanego miało miejsce”, a tym samym Sąd II instancji w żaden sposób nie wskazał dlaczego przedmiotowe zarzuty uznał za niezasadne, nie wykazując konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach argumentami, dlaczego uznano ww. zarzuty odwołania za bezzasadne, w sytuacji gdy jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego wskazywane okoliczności zostały istotnie pominięte przez Sąd I instancji przy rozstrzyganiu sprawy.

II. zarzutu naruszenia art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez oparcie rozstrzygnięcia w zakresie czynów objętych wnioskiem o ukaranie na wybiórczo dobranych dowodach lub ich fragmentach, bez uwzględnienia przy ich ocenie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy i bez pogłębionego

wyjaśnienia przyczyn dokonania takiej oceny, co stanowi uchybienie regułom prawidłowego, logicznego, rozumowania oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności poprzez:

- dowolne przyjęcie, że odmowa wyjaśnienia przez Skazanego z jakiej przyczyny odmawia zapłaty spornej wierzytelności z tytułu czynszu dzierżawy oznacza istnienie tej wierzytelności oraz świadczy o jej bezsporności, w sytuacji, gdy w aktach sprawy nie ma żadnego materialnego dowodu, z którego wynikałaby przedmiotowa okoliczność,
- uznanie, że wierzytelność z tytułu czynszu dzierżawy za lata 2014-2019 istnieje i jest bezsporna, w sytuacji gdy skazany zaprzeczył tej okoliczności, zaś pokrzywdzona nie przedstawiła dowodu przeciwnego w tym przedmiocie, uznanie, że skazany nie płacąc w latach 2014-2019 wierzycielom wierzytelności zajętej w toku postępowania egzekucyjnego KM 1398/13, działał w celu jego udaremnienia, w sytuacji gdy postępowanie KM 1398/13 zostało umorzone w 2015 r. w związku ze zmianą wierzyciela egzekwującego, a w konsekwencji dokonane w jego toku zajęcia, w tym powołane przez Sąd I instancji zajęcie z dnia 24 lipca 2014 r., uległy uchyleniu, ponieważ uzasadnienie uznania ww. zarzutów za niezasadne sprowadza się bowiem wyłącznie do lakonicznego stwierdzenia, iż skoro umowa dzierżawy, która przewiduje obowiązek po stronie skazanego zapłaty czynszu obowiązuje, albowiem brak jest dowodów z których wynikałaby okoliczność przeciwna, to jednocześnie istnieje bezsporne zobowiązanie po stronie skazanego z tego tytułu, co prowadzi do wniosku, że Sąd II instancji w żaden sposób nie ustosunkował się do przedmiotowych zarzutów, pomijając przy tym w całości, że obowiązywanie umowy cywilnoprawnej nie oznacza *per se* istnienia wszystkich zobowiązań przewidzianych tą umową, a dowodem potwierdzającym istnienie wierzytelności z tytułu czynszu dzierżawy w sytuacji gdy zobowiązany kwestionuje jej istnienie, może być wyłącznie prawomocny tytuł egzekucyjny, względnie oświadczenie o uznaniu wierzytelności;

III. zarzutu naruszenia art. 5 § 1 i 2 k.p.k., 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez bezpodstawną odmowę wiarygodności stanowisku skazanego o przyczynach odmowy zapłaty czynszu dzierżawy, jak również przerzucenie na

niego ciężaru dowodu wykazania braku zawinionego popełnienia zarzucanych mu czynów w sytuacji, gdy:

- postępowanie karne (dyscyplinarne) samo w sobie nie stanowi forum rozstrzygania sporów cywilnoprawnych i wyjaśniania spornych okoliczności faktycznych przy rozbieżnościach w twierdzeniach stron postępowania odnośnie do istnienia spornej wiarytelności cywilnoprawnej,
- spór czy w istocie wiarytelność pokrzywdzonej jest zasadna czy też nie jest zasadna nie może być przedmiotem postępowania dyscyplinarnego, gdyż wykracza poza zakres spraw, które mogą być rozpatrywane w przedmiotowym postępowaniu
- Sąd dyscyplinarny nie jest władny do prowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność istnienia spornej wiarytelności. Sąd powinien wszelkie niedające się wyjaśnić wątpliwości rozstrzygnąć na korzyść Skazanego; materialny ciężar dowodu winy spoczywa na Rzeczniku Dyscyplinarnym, natomiast skazany nie musi udowadniać, że jest niewinny; orzeczenie uniewinniające skazanego zapada zarówno wtedy, gdy wykazana została jego niewinność, jak i wtedy, gdy wprowadzenie nie zostanie udowodniona jego niewinność, ale także nie zostanie udowodniona jego wina (co miało miejsce w realiach niniejszej sprawy). Skarżący wskazał, że uzasadnienie uznania ww. zarzutów za niezasadne sprowadza się bowiem wyłącznie do lakonicznego stwierdzenia, iż „na korzyść obwinionego rozstrzyga się wątpliwości, których nie da się usunąć. W ocenie sądów obu instancji, w sprawie należności czynszowych tak nie było”, a tym samym Sąd II instancji w żaden sposób nie wskazał dlaczego w sposób konkretny, podlegający weryfikacji przedmiotowe zarzuty uznał za niezasadne, nie wykazując konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach argumentami, dlaczego uznano ww. zarzuty odwołania za bezzasadne, uznając przy tym dowolnie, iż Sąd dyscyplinarny kierując się bogatym doświadczeniem, a nie zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym jest legitymowany do ustalenia istnienia lub ważności zobowiązania cywilnoprawnego, które nie zostało stwierdzone prawomocnym tytułem egzekucyjnym lub uznane przez zobowiązanego,

IV. zarzutu naruszenia art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez oparcie rozstrzygnięcia w zakresie czynów objętych wnioskiem o ukaranie na

wybiórczo dobranych dowodach lub ich fragmentach, bez uwzględnienia przy ich ocenie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku postępowania a związanych z sytuacją konfliktu pomiędzy pokrzywdzoną i skazanym,

- z uwagi na brak ustosunkowania się w jakikolwiek sposób do przedmiotowego zarzutu przez Sąd II instancji,

V. zarzutu naruszenia art. 4 i 5 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny okoliczności przemawiających na korzyść Skazanego, naruszenie zasady domniemania niewinności oraz zasady *in dubio pro reo*, jak również całkowite pominięcie jako dowodu złożonych przez skazanego w toku postępowania wyjaśnień;

- z uwagi na brak ustosunkowania się do przedmiotowego zarzutu przez Sąd II instancji, oraz wyłącznie skrótowe, nieostre odniesienie się do zarzutu pominięcia przez Sąd II instancji jako dowodu złożonych przez skazanego w toku postępowania wyjaśnień poprzez wskazanie, iż „pominięcie jako dowodu wyjaśnień skazanego można skwitować jedynie w ten sposób, że to skazany nie zamierzał składać wyjaśnień”, w sytuacji gdy skazany złożył obszerne wyjaśnienia zarówno na etapie postępowania przygotowawczego (na piśmie), jak również na rozprawie przed Sądem I instancji, a jak wynika z uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji - ten nie uznał ich za niewiarygodne. Powyższe jednoznacznie wskazuje na wadliwe rozpoznanie przedmiotowego zarzutu przez Sąd II instancji, a co najmniej brak ustosunkowania się do argumentów przytoczonych przez obrońcę;

VI. zarzutu naruszenia art. 424 § 1 k.p.k., polegającego na:

- niedostatecznym zawarciu ustaleń i wyjaśnieniu podstawy orzeczenia w zakresie wskazania konkretnego materiału dowodowego pozwalającego bezsprzecznie na przypisanie obwinionemu, iż dopuścił się zarzucanych czynów; w uzasadnieniu orzeczenia Sąd tylko ogólnie wymienia zbiorczo dowody i podaje, że zgromadzony materiał dowodowy dał podstawy do dokonania ustaleń faktycznych, które pozwalają ustalenie, że Skazany popełnił zarzucane mu czyny, jednak nie przytacza w tym zakresie konkretnych dowodów;

- braku wskazania w uzasadnieniu orzeczenia na jakich dowodach oparł się Sąd wydając orzeczenie, a w szczególności jakie fakty uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach, w tym na całkowitym pominięciu wyjaśnień

skazanego w zakresie czynów nr 1 i 2 jako dowodu w sprawie oraz oceny prawdziwości tych wyjaśnień w powiązaniu z powołanymi w sprawie dowodami;

- z uwagi na brak ustosunkowania się do przedmiotowego zarzutu przez Sąd II instancji, w pisemnym uzasadnieniu brak jest jakiejkolwiek argumentacji odnoszącej się do przedmiotowego zarzutu;

VII. zarzutu naruszenia błędu w ustaleniach faktycznych polegających na przyjęciu, iż:

- skazany w okresie od sierpnia 2014 r. do grudnia 2019 r. celowo nie płacił czynszu dzierżawy na rzecz wierzycieli, będąc do tego zobowiązanym jako dzierżawca, oraz zmierzając do udaremnienia egzekucji KM 1398/13, w sytuacji gdy skazany w toku postępowania zaprzeczył istnieniu przedmiotowej wierzytelności, wskazując, że jest ona sporna, zaś w zgromadzonym materiale dowodowym w sprawie brak jest dowodu przeciwnego w tym zakresie, i wyłącznie z tej przyczyny nie uiścił przewidzianego w umowie czynszu dzierżawy, co więcej postępowanie KM 1398/13 uległo umorzeniu, a dokonane w jego toku zajęcia, w tym wskazane w opisie czynu zajęcie z dnia 24.07.2014 r., zostały uchylone - skazany nie mógł opóźnić czy zniweczyć postępowania, które zostało wcześniej umorzone, jak również nie spoczywał na nim obowiązek zapłaty czynszu dzierżawy do rąk Komornika, w sytuacji gdy Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wskazał jedynie lakonicznie, iż przedmiotowe błędy w ustaleniach faktycznych nie miały miejsca, przenosząc tym samym na grunt postępowania odwoławczego wadliwe ustalenia Sądu I instancji, wskazując w ślad za nim dowolnie, że skazany nie udowodnił „sporności” wierzytelności z tytułu czynszu dzierżawy, pomimo, że to nie na nim spoczywał ciężar dowodu ich „sporności”;
- brak zapłaty przez skazanego wierzytelności z tytułu czynszu dzierżawy, który to obowiązek nie jest stwierdzony prawomocnym tytułem egzekucyjnym, skutkowało udaremnieniem egzekucji z nieruchomości, sygn. akt KM 1398/13, w sytuacji gdy przedmiotowa egzekucja została umorzona w grudniu 2015 r., w sytuacji gdy Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd ten uznał jednocześnie w zakresie czynu nr 1, że skazany nie mógł opóźnić egzekucji KM 1398/13 na szkodę pokrzywdzonej, z uwagi na jej umorzenie, w zakresie natomiast czynu nr 2 przychylił się do odmiennego, sprzecznego z powyższym, ustaleniem Sądu

I instancji - tymczasem skoro postępowanie KM 1398/13 zostało umorzone w grudniu 2015 r., a wierzytelność będąca jego przedmiotem zbyta (co słusznie ustalił samodzielnie Sąd II instancji), to brak było podstaw do realizacji dokonanego w jego toku zajęcia z dnia 24 lipca 2014 r., a w konsekwencji nie było możliwe skazanie skazanego za udaremnienie egzekucji KM 1398/13 poprzez brak zapłaty czynszu w latach 2014-2019 na skutek braku realizacji przedmiotowego zajęcia, czy też braku zapłaty czynszu G. i B. L..

W ocenie skarżącego, rzetelne rozpoznanie ww. zarzutów, przy uwzględnieniu zebranego w sprawie materiału dowodowego powinno skutkować uznaniem, iż w postępowaniu przed Sądem I instancji doszło do obrazy przepisów postępowania, względnie do dokonania błędnych ustaleń faktycznych, które mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, co winno doprowadzić do zmiany orzeczenia Sądu I instancji poprzez uniewinnienie skazanego od zarzucanego mu w pkt 2 orzeczenia czynu - zebrany materiał dowodowy nie potwierdza lansowanej przez Sądy obu instancji okoliczności rzekomego zawinionego popełnienia zarzucanego, konkretnie opisanego we wniosku o ukaranie, czynu przez skazanego;

b) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. polegające na arbitralnym oraz bezkrytycznym przyjęciu i zaakceptowaniu przez Sąd odwoławczy niewątpliwie nieprawidłowej oceny materiału dowodowego poczynionej przez Sąd I instancji w zakresie wiarygodności wyjaśnień Skazanego, w sytuacji gdy wyjaśnienia Skazanego nie były przedmiotem oceny Sądu I instancji, pomimo, że jak wynika z uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji stanowiły podstawę dokonanych przez niego ustaleń faktycznych, i pomimo braku zakwestionowania ich wiarygodności przez ten Sąd;

c) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez ocenę (w toku kontroli odwoławczej) zgromadzonego w trakcie postępowania przed Sądem I instancji materiału dowodowego w zakresie czynu nr 2 - winy skazanego – z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego i przyjęcie, że Skazanemu można przypisać sprawstwo zarzucanego w pkt 2 wniosku o ukaranie czynu, w sytuacji gdy w zebranych w sprawie materiale dowodowym brak jest obiektywnych dowodów, w tym przede

wszystkim zeznań G. L. i B. L. , czy też tytułu egzekucyjnego, potwierdzających obowiązek po stronie T. B. zapłaty czynszu dzierżawy za lata 2014-2019, które potwierdziłyby wersję przedstawianą przez pokrzywdzoną - rzekomego celowego niepłacenia czynszu dzierżawy, jak również istnienia rzekomo bezspornej wiarytelności z tego tytułu. Oznacza to, że Sąd II instancji, w niezrozumiały i niewyjaśniony w uzasadnieniu orzeczenia sposób, wbrew dyrektywie zawartej w art. 7 k.p.k., przyjął, że do stwierdzenia, iż Skazany dopuścił się zarzucanego mu czynu, nie było konieczne udowodnienie Skazanemu winy, co z kolei prowadzi do wniosku, iż Sąd II instancji procedując opierał się na bliżej nieokreślonej legalnej, a nie swobodnej, teorii oceny dowodów, sprzecznej z obowiązującą w procesie karnym zasadą domniemania niewinności skazanego;

d) art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nieprzedstawienie w sposób prawidłowy i wyczerpujący, dlaczego Sąd II instancji uznał zarzuty odwołania skazanego w zakresie czynu nr 2 za niezasadne, w szczególności poprzez skrótowe, lakoniczne, arbitralne i niezgodne ze stanem faktycznym ustosunkowanie się do argumentów przytoczonych przez obrońcę oraz nieskonfrontowanie prezentowanych przez Sąd II instancji konkluzji z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie;

e) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. przez niewłaściwe rozpoznanie sformułowanego w odwołaniu obrońcy skazanego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, poprzez ustalenie przez Sąd I instancji, iż w okresie od sierpnia 2014 r. do grudnia 2019 r. T. B. celowo nie płacił czynszu dzierżawy na rzecz wierzycieli, będąc do tego zobowiązanym jako dzierżawca, oraz zmierzając tym samym do udaremnienia egzekucji KM 1398/13, w sytuacji gdy w zgromadzonym materiale dowodowym w sprawie istotnie brak jest dowodu z którego wynikałby bezsporny charakter wiarytelności objętej umową dzierżawy, co więcej postępowanie KM 1398/13 uległo umorzeniu w grudniu 2015 r., a dokonane w jego toku zajęcia, w tym wskazane w opisie czynu zajęcie z dnia 24.07.2014 r., zostały z mocy prawa uchylone - skazany nie mógł opóźnić czy zniweczyć tym samym postępowania, które zostało wcześniej umorzone, jak również nie spoczywał na nim obowiązek zapłaty czynszu dzierżawy do rąk Komornika we wrześniu 2018 roku w sprawie KM 1398/13. Ponadto uniewinniając skazanego od

zarzucanego mu w punkcie 1 orzeczenia czynu, Sąd II instancji powołał się na ww. okoliczności, wskazując, że przyjęty przez Sąd I instancji w orzeczeniu opis czynu nie odpowiada dokonany przez ten Sąd ustaleniom faktycznym, czego jednak nie uczynił w zakresie czynu zarzucanego w pkt 2 orzeczenia Sądu I instancji;

f) art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z zeznań świadków - wydzierżawiających, których przeprowadzenie mogłoby służyć ewentualnemu potwierdzeniu zarzutu stawianego skazanemu, pomimo sygnalizowanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenie wątpliwości Sądu I instancji co do przyczyn braku zapłaty czynszu przez T. B. na rzecz ww. osób;

g) art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 626 § 1 k.p.k., 627 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 630 k.p.k. w zw. z art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych polegające na błędnym utrzymaniu w całości w mocy orzeczenia Sądu I instancji w zakresie orzeczonych kosztów postępowania - pkt 4 i w konsekwencji braku zmiany orzeczenia o kosztach postępowania w I instancji, w sytuacji gdy zaskarżonym orzeczeniem Sąd II instancji zmienił orzeczenie Sądu I instancji w ten sposób, że uniewinnił skazanego od popełnienia czynu przypisanego mu w pkt 1 orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP we Wrocławiu, sygn. akt OSD 26/20, a tym samym uwzględnił wniesiony środek odwoławczy w 1/2, wydając tym samym orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, co obligowało Sąd II instancji do orzeczenia w tej sytuacji o kosztach całego postępowania, przy uwzględnieniu częściowego uniewinnienia skazanego, zgodnie z dyspozycją art. 630 k.p.k.: zasądzenia od Skazanego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu kosztów postępowania w I instancji proporcjonalnie w 1/2, zasądzenia na rzecz skazanego od Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu poniesionych przez niego wydatków w postępowaniu w I instancji w związku z ustanowieniem w sprawie jednego obrońcy z wyboru proporcjonalnie w 1/2;

h) art. 630 k.p.k. w zw. z art. 70⁶ ust. 2 zd. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez obciążenie skazanego całością kosztów postępowania odwoławczego, w sytuacji, gdy wniesiony przez obrońcę skazanego środek odwoławczy został

uwzględniony w części - skazany został uniewinniony od popełnienia jednego z dwóch zarzucanych mu czynów, co powinno znaleźć odzwierciedlenie jedynie w częściowym obciążeniu go kosztami postępowania odwoławczego,

i) art. 630 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 70⁵ ust. 2 zd. 2 ustawy o radcach prawnych poprzez brak zasądzenia na rzecz skazanego zwrotu poniesionych przez niego wydatków w postępowaniu odwoławczym w związku z ustanowieniem w sprawie jednego obrońcy z wyboru proporcjonalnie w 1/2, w sytuacji gdy wniesiony przez obrońcę skazanego środek odwoławczy został uwzględniony przez Sąd II instancji w ww. części, a obrońca we wniesionym odwołaniu złożył stosowny wniosek o zasądzenie zwrotu poniesionych przez skazanego kosztów,

j) art. 627 k.p.k. w zw. z art. 68 ust. 5 ustawy o radcach prawnych, ewentualnie w zw. z art. 630 k.p.k., poprzez zasądzenie od skazanego na rzecz pokrzywdzonej kwoty 840 zł tytułem zwrotu kosztów działania pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym, w sytuacji gdy z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, jak również literalnie z uzasadnienia Sądu II instancji wynika, iż G. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty nie został pokrzywdzony, nawet pośrednio, zarzucanymi skazanemu czynami, m.in. w związku z brakiem posiadania statusu wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. akt KM 1398/13, a w konsekwencji wobec braku skazania T. B. za popełnienie deliktu dyscyplinarnego na szkodę ww. podmiotu brak było podstaw prawnych do zasądzenia od niego zwrotu wydatków związanych ustanowieniem przez G. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty pełnomocnika.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie orzeczenia Sądu II instancji w zaskarżonej części oraz uniewinnienie skazanego od zarzucanego mu czynu, względnie uchylenie orzeczenia Sądu II instancji w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie na rzecz skazanego zwrotu poniesionych przez niego kosztów obrony w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja uzasadnia uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie nie rozważył należycie wniosków i zarzutów odwołania obwinionego co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, bowiem wobec dalszych zarzutów kasacji wyrok był co najmniej przedwczesny (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 1 k.p.k.).

Przedmiot sprawy wyznacza zarzut obwinienia dyscyplinarnego, a ten nie jest ograniczony tylko do braku zapłaty czynszu przez obwinionego T.B. jako trzeciodłużnika, lecz idzie znacznie dalej, bowiem zarzut dyscyplinarny ujmuje określone zachowanie obwinionego jako zmierzanie do udaremnienia egzekucji i to stanowi punkt ciężkości obwinienia. Zarzut nie polega więc tylko na tym, że obwiniony nie płacił czynszu, choć powinien płacić, gdyż tego wymagają zasady etyki (art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego). Czyli w obwinieniu znaczenie ma dopiero kwalifikowane niepłacenie czynszu, zatem skoro zarzut oparty jest na zmierzaniu do udaremnienia egzekucji, to właśnie to zachowanie należało w sprawie ustalić i wykazać. Brak jest tego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zachodził zatem dysonans między zarzutem dyscyplinarnym, orzeczeniem dyscyplinarnym i jego uzasadnieniem.

Procedura cywilna (k.p.c.) używa słowa „udaremnienie”, ale nie do sytuacji, gdy trzeciodłużnik nie płaci długu należnego wierzycielowi, a w tym przypadku czynszu dzierżawnego. Wówczas w egzekucji może mieć to wpływ na efektywność egzekucji, co jednak samo w sobie nie jest równoznaczne z dążeniem do udaremnienia egzekucji. Sytuacja, w której trzeciodłużnik nie płaci czynszu należnego wierzycielowi nie jest od razu równoznaczna z udaremnieniem egzekucji lub ze zmierzaniem do udaremnienia egzekucji. Nawet gdy dłużnik główny, czyli ten przeciwko któremu skierowana jest egzekucja, nie wykonuje obowiązku zapłaty należności, to nie od razu udaremnia egzekucję. Brak zapłaty decyduje o skuteczności egzekucji, lecz sam w sobie nie jest równoznaczny z dążeniem do jej udaremnienia. Cywilna egzekucja (k.p.c.) odnosi się zasadniczo do relacji prawa

cywilnego (prywatnego) i nie kwalifikuje samego braku zapłaty jako udaremnienia egzekucji.

Inaczej jest w prawie karnym. Udaremnianie lub uszczuplanie zaspokojenia wierzyciela penalizowane jest w art. 300 § 2 k.k. i jest zachowaniem ukierunkowanym na udaremnienie wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego.

Odpowiedzialności karnej podlega ten, kto, w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego, udaremnia lub uszczupla zaspokojenie swojego wierzyciela przez to, że usuwa, ukrywa, zbywa, darowuje, niszczy, rzeczywiście lub pozornie obciąża albo uszkadza składniki swojego majątku zajęte lub zagrożone zajęciem, bądź usuwa znaki zajęcia. Od razu widać, że wyliczenie czynności sprawczych „udaremnienia” jest zamknięte. Nie każde zatem zachowanie dłużnika jest zachowaniem karalnym, ale tylko takie, które prowadzi do udaremnienia lub uszczuplenia zaspokojenia wierzyciela. Chodzi tylko o te zachowania dłużnika, które prowadzą do skutku w postaci udaremnienia lub uszczuplenia zaspokojenia wierzyciela. Warunkiem odpowiedzialności może być też wykazanie, że poprzez wskazane zachowanie sprawca dążył do udaremnienia egzekucji. Dla obecnej sprawy istotne w aspekcie karnego rozumienia udaremnienia egzekucji jest to, że katalog czynności prowadzących do udaremnienia nie jest otwarty, lecz zamknięty.

Podkreśla się powyższe rozumienie udaremnienia egzekucji w odpowiedzialności karnej, dla określenia pojęcia zmierzania do udaremnienia egzekucji jako podstawy zarzutu odpowiedzialności w postępowaniu dyscyplinarnym, a ściślej czy może być ono inaczej rozumiane i stosowane, przyjmując, że ma legitymację materialną osadzoną w zasadach etyki z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Jeśli na podstawie tego przepisu można przenieść do odpowiedzialności dyscyplinarnej znaczenie pojęcia „udaremnienie egzekucji” w szerszym znaczeniu, to jednak i wówczas rozumienie słowa „udaremnienie” nie powinno być dowolne, czyli sprzeczne choćby z jego semantycznym znaczeniem. Wobec treści zarzutu dyscyplinarnego w sprawie o odpowiedzialności za zarzucony obwinionemu delikt nie decyduje sam brak zapłaty czynszu, ale to czy obwiniony swoim zachowaniem zmierzał do udaremnienia egzekucji. W konsekwencji obowiązkiem sądu

odwoławczego istniejącym w ramach kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia było rozważenie czy zachowanie obwinionego polegało na udaremnieniu egzekucji, czy było podjęte w tym celu, a więc objęte zamiarem obwinionego i jakie konkretnie okoliczności za tym przemawiają.

Ta zasadnicza kwestia została pominięta w postępowaniu, bowiem w sprawie niezasadnie poprzestawano na samym braku zapłaty czynszu, a co wobec istoty zarzutu dyscyplinarnego, czyli zmierzania do udaremnienia egzekucji, nie było wystarczające do zakończenia postępowania.

Taką potrzebę szerszej oceny sprawy przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny spotęgowały też pismo obrońcy obwinionego z 10 stycznia 2023 r. i pismo pokrzywdzonego z 19 stycznia 2023 r., czyli złożone przed rozpoznaniem kasacji w tej sprawie.

Ze strony Funduszu chodzi o wskazanie, że w chwili obecnej toczą się przeciwko T. B. przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu dwa postępowania cywilne o zapłatę czynszów dzierżawnych oraz o zarzuty, które nie był eksponowane do tej pory, czyli, że *„T. B. miał bliskie powiązania biznesowe z G. L. a ich działania odnośnie nieruchomości były skorelowane i nastawione na czerpanie jak najwyższych zysków z nieruchomości, przy jednoczesnym braku wypełnienia zobowiązań...”*. Ponadto z uzasadnienia wyroku w innej sprawie (o uznanie za bezskuteczną w stosunku do pokrzywdzonego umowy dzierżawy) ma wprost wynikać, iż działania T. B. były ukierunkowane na pokrzywdzenie wierzyciela, oraz że działał on we współpracy z dłużnikiem a jego zachowanie było naganne i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Z drugiej strony z pisma obwinionego wynika, że potwierdza on dwa powództwa (sprawy) o czynsz za lata 2015 -18 i 2019-21, jednak przeciwnie argumentuje, czyli, że w tych sprawach są zarzuty dotyczące wygaśnięcia roszczenia. Ponadto obwiniony podał, że orzeczeniem z 5 września 2022 r. Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu, OSD 17/22 został uniewinniony od zarzucanego mu czynu, pomimo że przedmiot postępowania, jak również sam zarzut były tożsame do tego, który był przedmiotem OSD 26/20 (w tej sprawie).

Rozbieżność w argumentacji polega zatem na tym, że obwiniony przedstawia na podstawie nowych spraw, iż wierzytelność nie istnieje i domaga się uniewinnienia. Czyli stanowiska są przeciwne i co raz bardziej zasadniczo rozbieżne co do istoty sprawy - czy zachowanie obwinionego zmierzało do udaremnienia egzekucji.

Na tym tle należałoby ustalić treść zobowiązania wierzycieli i dłużnika w ujęciu dynamicznym (umowy dzierżawy), czyli zachowania jej pierwotnej treści lub podlegania potencjalnie późniejszym zmianom. Jeśli treść zobowiązania uległa zmianie, to nie powinno się tego pomijać, bo w tym przypadku odpowiedzialność dyscyplinarna, prócz poruszonej kwestii udaremnienia egzekucji, jest pochodną od zobowiązania cywilnego (umowy dzierżawy). Chodzi o to, że T. B. nie był dłużnikiem głównym w egzekucji, tylko trzeciodłużnikiem, zatem jego odpowiedzialność egzekucyjna zależała od aktualnej treści zobowiązania z tytułu czynszu wobec wydzierżawiających, stąd pytanie czy to zobowiązanie nie uległo zmianie i czy zmiana wpływała na odpowiedzialność obwinionego.

W sprawie nie można było zatem poprzestać na ustaleniu, że T. B. nie płacił czynszu, bo to samo w sobie nie składa się na udaremnienie egzekucji, lecz należy ustalić, czy zaniechanie zapłaty miało oparcie w treści zobowiązania w okresie objętym zarzutem obwinienia, a jeśli nie, to czy zaniechanie zapłaty czynszu zmierzało do udaremnienia egzekucji (zarzut obwinienia).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 537 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ § 1 pkt 1 ustawy z 6 lipca 1982 r.).